

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายมนตรี

บนทางหลวงและสะพาน

(ฉบับที่ . . .) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

บรรจुरะเบียบวาระ ครั้งที่ ๓๔

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ฉ.พ. ๕๐ / ๒๕๓๔

เอกสารประกอบการพิจารณา

งานบริการคัมภีร์ ศูนย์บริการเอกสารและคัมภีร์ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โทร. ๒๕๖๒๖๘๑ - ๕๕ ต่อ ๒๓๒ - ๒๓๕

สารบัญ

1. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายกรัฐมนตรีบนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) 1
2. เปรียบเทียบพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายกรัฐมนตรีบนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายกรัฐมนตรีบนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 กับร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายกรัฐมนตรีบนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 3
3. เปรียบเทียบพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายกรัฐมนตรีบนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 กับร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายกรัฐมนตรีบนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 4
4. ประเภทและคำจำกัดความของทางหลวง 5
5. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเก็บค่าผ่านทาง 6
6. รายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางของกรมทางหลวง ปีงบประมาณ 2522-2534 7
7. รายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทาง ปี 2533 8
8. สถิติปริมาณจราจรที่ผ่านด่านฯ และค่าธรรมเนียมฯ ที่จัดเก็บได้ที่ด่านฯ ต่าง ๆ 9

บังอร มาลาศรี

วิทยากร 5

ผู้รับผิดชอบ

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียม

การใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 ดังต่อไปนี้

1. ยกเลิกบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมอย่างสูงท้ายพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 3 (3) เพื่อให้การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวกระทำได้โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
2. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 6 เพื่อกำหนดขอบเขตสำหรับการใช้เงินค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงหรือสะพานที่เก็บได้และเงินค่าปรับให้เหมาะสมขึ้น

เหตุผล

เนื่องจากการมีบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมอย่างสูงทำให้เรียกเก็บในการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพานท้ายพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 ทำให้ไม่สะดวกในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สมควรยกเลิกบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมอย่างสูงดังกล่าวเพื่อให้การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมอย่างสูงนั้น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สามารถนำเงินค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้และเงินค่าปรับเนื่องจากการกระทำผิดไปใช้ได้เฉพาะในการบูรณะทางหลวงและสะพานและในงานส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวเท่านั้น

สาระสำคัญ

1. ให้ยกเลิกความใน (3) ของมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"(3) อัตราค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน"

2. ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 6 เงินค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงหรือสะพานที่เก็บได้และเงินค่าปรับเนื่องจากการกระทำความผิดตามความในพระราชบัญญัตินี้ จะนำไปใช้ได้เฉพาะในการบูรณะทางหลวงและสะพานและในงานส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงหรือสะพาน"

3. ให้ยกเลิกบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมอย่างสูงที่ให้เรียกเก็บในการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน ท้ายพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497

4. ในระหว่างที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพานตามมาตรา 3 (3) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้อัตราค่าธรรมเนียมที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับเป็นค่าธรรมเนียมต่อไปจนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงดังกล่าว

5. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

เปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการไต่สวนย่นครบน
ทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชกำหนดค่าธรรมเนียมการไต่สวนย่นครบนทางหลวงและ
สะพาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2516

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการไต่สวนย่นคร
บนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

"มาตรา 3 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับราชการ ของ
กระทรวงนั้น เพื่อกำหนด

มาตรา 3 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราช
บัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับ
ราชการของกระทรวงนั้น เพื่อกำหนด

(1) ทางสายใด คอนใด หรือสะพานใด ที่ต้องเสียหรือ
ยกเลิกค่าธรรมเนียม

(1) ทางสายใด คอนใด หรือสะพานใด ที่ต้อง
เสียหรือยกเลิกค่าธรรมเนียม

(2) ประเภทของยานย่นครที่ต้องเสีย หรือยกเว้น
ค่าธรรมเนียม

(2) ประเภทของยานย่นครที่ต้องเสีย หรือยกเว้น
ค่าธรรมเนียม

(3) อัตราค่าธรรมเนียมซึ่งไม่เกินอัตราในบัญชีท้าย
พระราชบัญญัตินี้

(3) อัตราค่าธรรมเนียมการไต่สวนย่นครบนทาง
หลวงและสะพาน

(4) ระเบียบและวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

(4) ระเบียบและวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนตร์บน
ทางหลวงและสะพาน พ.ศ. 2497

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนตร์
บนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา 6 เงินค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนตร์บนทาง
หลวงหรือสะพานที่เก็บได้ และเงินค่าปรับเนื่องจากการกระทำ
ความผิดตามความในพระราชบัญญัตินี้ จะนำไปใช้ได้เฉพาะใน
การบูรณะทางหลวงและสะพาน และชดใช้เงินกู้ในการก่อสร้าง
และบูรณะทางหลวงและสะพาน

"มาตรา 6 เงินค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนตร์
บนทางหลวงหรือสะพานที่เก็บได้และเงินค่าปรับเนื่องจาก
การกระทำความผิดตามความในพระราชบัญญัตินี้จะนำ
ไปใช้ได้เฉพาะในการบูรณะทางหลวงและสะพานและใน
งานส่วนที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการใช้
ยานยนตร์บนทางหลวงหรือสะพาน"

ประเภทและคำจำกัดความของทางหลวง

"ทางหลวง" หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรสาธารณะ ทางบกไม่ว่าในระดับพื้นดินใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อื่นนอกจากทางรถไฟ และให้หมายความรวมถึงที่ดิน พืช พันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อ หรือวางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักระยะ ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมาย สัญญาณ เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณ เวื่อสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นหรือลง และอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวงและเพื่อประโยชน์แห่งงาน ทางนั้นด้วย

ทางหลวงมี 7 ประเภท คือ

1. ทางหลวงพิเศษ
2. ทางหลวงแผ่นดิน
3. ทางหลวงจังหวัด
4. ทางหลวงชนบท
5. ทางหลวงเทศบาล
6. ทางหลวงสุขาภิบาล
7. ทางหลวงสัมปทาน

1. ทางหลวงพิเศษ คือ ทางหลวงที่ได้ออกแบบเพื่อให้การจราจรผ่านได้ตลอดรวดเร็ว เป็นพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดให้เป็นทางหลวงพิเศษ และกรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงพิเศษ

2. ทางหลวงแผ่นดิน คือทางหลวงที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงแผ่นดิน

3. ทางหลวงจังหวัด คือ ทางหลวงที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงจังหวัด

4. ทางหลวงชนบท คือ ทางหลวงนอกเขตเทศบาล และเขตสุขาภิบาลที่องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบท

5. ทางหลวงเทศบาล คือ ทางหลวงในเขตเทศบาล ที่ทางเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะและบำรุงรักษาและได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงเทศบาล

6. ทางหลวงสุขาภิบาล คือ ทางหลวงในเขตสุขาภิบาล ที่สุขาภิบาลเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยายบูรณะและบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงสุขาภิบาล

7. ทางหลวงสัมปทาน คือ ทางหลวงที่รัฐบาลได้ให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ที่ได้รับสัมปทาน และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงสัมปทาน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเก็บค่าผ่านทาง

ทางหลวงสายใดจะมีการจัดตั้งด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางได้นั้น จะต้องดูจากหลักเกณฑ์ 4 ประการดังต่อไปนี้คือ

1. มี Alternative Route คือมีการให้เลือกใช้ได้ นอกจากทางที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม ในกรณีที่ใช้ถนนไม่ต้องการเสียค่าธรรมเนียมก็อาจเลือกเส้นทางอื่นซึ่ง เป็นเส้นทางที่ถนนไม่ดีเท่ากับ ทางที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

2. จำนวนยานยนต์ที่สัญจร ต้องมีจำนวนเฉลี่ยต่อวันค่อนข้างสูง

3. สภาพของถนนอยู่ในเกณฑ์ดีคือจะต้องสะดวก ปลอดภัยและรวดเร็วในการสัญจร

4. ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม คือคุ้มกับการตั้งด่านและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

ปัจจุบันกรมทางหลวงมีด่านเก็บเงินค่าธรรมเนียมทั้งหมด 3 ด่าน คือ

1. ด่านบางปะอิน ทางหลวงหมายเลข 32 สายบางปะอิน-นครสวรรค์

2. ด่านอินทร์บุรี บนทางหลวงหมายเลข 32 สายบางปะอิน-นครสวรรค์

3. ด่านบางปะกง บนทางหลวงหมายเลข 34 สายบางนา-บางปะกง

รายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางของกรมทางหลวง ปีงบประมาณ 2522-2534

: ล้านบาท

ปีงบประมาณ	รายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทาง
2522	28.20
2523	29.94
2524	28.82
2525	30.29
2526	29.73
2527	36.94
2528	38.71
2529	39.24
2530	41.57
2531	72.82
2532	114.48
2533	134.23
2534	143.94

หมายเหตุ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2522-2530 กรมทางหลวงมีด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางเพียง 2 ด่าน คือด่านบางปะอินและด่านอินทรีบุรี และตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531 จึงมีด่านเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางเพิ่มขึ้นอีก 1 ด่าน คือ ด่านบางปะกง เริ่มเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางตั้งแต่ วันที่ 18 เมษายน 2531

ที่มา : กรมทางหลวง

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จปี 2533

ประเภทงบ	อัตรา รวม บาท/พัน	กำไร ขวบประอิน		กำไร อื่นๆ		กำไร ขวบประกง		รวมทั้งสิ้น	
		จำนวนพัน	จำนวนเงิน	จำนวนพัน	จำนวนเงิน	จำนวนพัน	จำนวนเงิน	จำนวนพัน	จำนวนเงิน
กำไร ขวบประอิน	1	295.469	295.469	162.305	162.305	442.991	442.991	900.765	900.765
กำไร อื่นๆ	3	3.798.098	11.394.294	2.095.721	6.287.163	10.489.628	31.468.864	16.383.447	49.150.341
กำไร ขวบประกง	5	374.280	1.871.400	700.051	3.500.255	606.305	3.031.525	1.680.636	8.403.180
กำไร ขวบประอิน 2	5	926.218	7.409.744	567.457	4.539.656	1.544.182	12.353.456	3.037.857	24.302.856
กำไร ขวบประอิน 3	10	917.290	9.172.900	972.056	9.720.560	3.258.483	32.584.830	5.147.829	51.478.290
รวม		6.311.355	30.143.807	4.497.590	24.209.939	16.341.589	79.881.686	27.150.534	134.235.432

สำหรับกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จปี 2532 นั้น ยังคงเป็นอัตราตาม พ.ร.บ. กำหนดกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จปีของห้างหุ้นส่วน
 และ พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จปีของห้างหุ้นส่วนและสหกรณ์ (ฉบับที่ 2)
 พ.ศ. 2516

สถิติปริมาณการจำหน่าย และภาระหนี้สิน ที่เกิดขึ้นโดยค่าเช่าต่าง ๆ

ประจำปีงบประมาณ 2534

ประเภทของการจำหน่าย	อัตราการ - ภาระหนี้สิน (บาท/คัน)	ค่าเช่า ทางปะฉิม		ค่าเช่า อื่นๆ		ค่าเช่า ทางปะทง		รวม	
		ปริมาณการจำหน่าย (คัน)	ภาระหนี้สิน (บาท)	ปริมาณการจำหน่าย (คัน)	ภาระหนี้สิน (บาท)	ปริมาณการจำหน่าย (คัน)	ภาระหนี้สิน (บาท)	ปริมาณการจำหน่าย (คัน)	ภาระหนี้สิน (บาท)
รถจักรยานยนต์	*	281,071	281,071	171,389	171,389	336,487	336,487	788,947	788,947
รถยนต์นั่ง	*	4,210,044	12,630,132	2,278,948	6,836,844	11,813,162	35,439,486	18,302,154	54,906,462
รถทางบก * เหนือ	*	428,677	2,143,385	760,109	3,800,545	777,019	3,885,095	1,965,805	9,829,025
รถบรรทุก * เหนือ	*	1,050,812	8,406,496	614,933	4,919,464	1,702,787	13,622,296	3,368,532	26,948,256
รถบรรทุก * เหนือ ขึ้นไป	*	935,642	9,356,620	1,063,480	10,634,800	3,148,269	31,482,690	5,147,411	51,474,110
รวม		6,906,266	32,817,704	4,888,859	26,363,042	17,777,724	84,766,054	29,572,949	143,946,800

งานสถิติ ฝ่ายจกเก็บภาษี
สำนักงานทางหลวงเก็บค่ารถบรรทุก

- หมายเหตุ (๑) * หน่วยเป็น " บาท "
- (๒) ปริมาณการจำหน่ายที่เช่าค่าเช่า ในพื้นที่หมายถึง ปริมาณการจำหน่ายที่เช่าค่าเช่า และเสียภาระหนี้สิน เท่านั้น